

ΠΟΥΛΟΥ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 181, 25 καὶ 182, 26=ΖΕΠΩΝ, ὁμοίως, σελ. 562, 25 καὶ 26). Τὸ παρὸν πάντως ἔγγραφον εἶναι ἰδιωτικὸν καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ δύο μαρτύρων, κατὰ τὰ ἐπὶ ὁμολογιῶν γενικῶς κρατοῦντα, περὶ ὧν ὄρα 56. Βλέπε ὁμοίαν συνήθειαν προκειμένου περὶ ναυτοδανείου ἐν Ὑδρα παρὰ Ι. ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 48.

- 1 ἴ διὰ τῆς παρούσης ἐνυπογράφου, καὶ ἐμμαρτύρου ὁμολογίας
- 2 ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ κάτωθεν ὑπογραφόμενος γεώργης μο-
- 3 θωναῖος σίφνιος, ὅτι ἔλαβον δανειακῶς παρὰ τοῦ λογιω(άτου)
- 4 σινιὸρ νικολάκη υἱοῦ τοῦ μακα(ρίτου) ἀντωνίου γρυπάρη γρόσια
- 5 τὸν ἀριθμὸν διακόσια, ρίζιγα τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπὶ
- 6 συμφωνίᾳ τόκου εἴκοσι τὰ ἑκατὸν τὸν χρόνον. ἅτινα
- 7 ὑπόσχομαι πληρῶσειν τῇ αὐτοῦ λογιότητι, καὶ ἐξοφλήσειν εὐ-
- 8 χαρίστως μὲ τὸ καλὸν του κατευώδιον. ὅθεν εἰς ἐν-
- 9 δειξιν ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα ὁμολογία ἐπὶ μαρ-
- 10 τυρίᾳ ἀξιοπίστων προσώπων, καὶ κατασφαλισθεῖσα
- 11 τῇ ὑπογραφῇ, καὶ τῷ δακτύλῳ μου ἐδόθη τῷ σινιὸρ νικο-
- 12 λάκῃ εἰς ἔνδειξιν. πόλις 1792 : μαρτίου : 1 :
- 13 γεώργιος σίφνιος μοθωναῖος ὑπόσχομαι τὰ ἄνωθεν. Ἰδοὺ
- 14 καὶ τὸ δάκτυλόν μου
- 2^a X. 15 γεώργιος γρυπάρης μαρτυρῶ
- 3^a X. 16 γρηγόριος μαυρομάτης μάλιστα
- 4^a X.

1^a X. 17 ὁ γεώργιος Ἰω(άννου) Γράψας, μαρ-
τυρῶ

Verso

5^a X. 1 1792 μαρτίου : 1 : ὁμολογία τοῦ γεώργη τῆς ἄννας
2 διὰ : γρό(σια) : 200 : — —

59

Ὁμολογία τοῦ Ἀντώνη Δεσποτάκη

Χάρτης δίφυλλος
0,209×0,150

1796, Ὀκτωβρίου 10
Σίφνος

Ὁ Ἀντώνης Δεσποτάκης λαμβάνει παρὰ τοῦ Νικολάκη Γρυπάρη δάνειον ἑκατὸν

ρεαλίων ἐπὶ τόκῳ δέκα τοῖς ἑκατὸν ἔτησίως, ὑποσχόμενος νὰ τοῦ ἀποδώσῃ κεφάλαιον καὶ τόκους, ὅταν τοῦ τὰ ζητήσῃ. Διὸ καὶ συντάσσεται ἡ παροῦσα ἀπόδειξις.

Ἡ ταυτότης τοῦ δανειστοῦ Νικολάκη ἐξακριβοῦται ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος προσαγορεύεται *τζελεπῆς*. Οὗτος εἶναι ὁ Νικολάκης Γρυπάρης, υἱὸς τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις ἐν ἔτει 1792, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ 58, δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ζωῇ, καὶ ἔγγονος τοῦ Νικολοῦ Γρυπάρη διατελέσαντος *καντζιλιέρη* ἐν ἔτει 1732, διότι αὐτὸς ἐν 50 στίχῳ 2 προσαγορεύεται *τζελεπῆς Γρυπάρης* καὶ ἐν στίχῳ 6 *τζελεπῆς Νικολάκης Γρυπάρης*. Περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἔγγραφον συνετάχθη ἐν Σίφνῳ μαρτυρεῖ ἡ πρόσληψις ὡς μάρτυρος τοῦ *Κωνσταντίνου Παλαιοῦ*, διότι οὗτος χρησιμεύει ὡς μάρτυς ἐν 16 καὶ 54, ἐν 50 δὲ ἐκτελεῖ χρεὴ *καντζιλιέρη*. Ἦτο δέ, φαίνεται, σημαῖνον πρόσωπον, διότι ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Κ. ΓΚΙΩΝ, *Ἱστορία τῆς νήσου Σίφνου*, Σῦρος 1876, σελ. η', δημοσιευομένῳ καταλόγῳ εἰσφορῶν ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ἐκ τοῦ Κώδικος τῆς τελευταίας ταύτης, προσαγορεύεται *λογιώτατος*, εἰσφέρει δὲ γρόσια 150 (ἐν ἔτει 1813). Ἐκτὸς τούτου εἰς ἔγγραφον τοῦ ἔτους 1781, δημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ Ι. ΣΑΚΚΕΛΙΩΝΟΣ ἐν «Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος», 2, 1885, σελ. 323 ἐπ., ὁ Κωνστ. Παλαιὸς φέρεται πεμπόμενος εἰς Πάτμον πρὸς τὸν διδασκαλὸν τῆς ἐκεῖ Σχολῆς, ἵνα διαπραγματευθῇ μετ' αὐτοῦ ζητήματα σχετιζόμενα μὲ τὴν πρόσληψιν διδασκάλου εἰς τὴν Σχολὴν Σίφνου. Πάντα τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἔχουν συνταχθῇ ἐν Σίφνῳ. Ἐν τῷ παρόντι οὗτος ἐκτελεῖ χρεὴ μάρτυρος καὶ πάλιν, ἀπύθανον δὲ εἶναι ὅτι εὐρέθη τυχαίως ἡ ἐπίτηδες μετέβη ἀλλαγῇ, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς μάρτυς.

Ἄγνωστος εἶναι ὁ ὀφειλέτης Ἀντώνιος Δεσποτιάκης. Οὕτως ἀποκαλεῖται οὗτος ἐν Verso στίχ. 1-2, ἐνῶ ἐν τῷ σώματι τοῦ ἔγγραφου στίχ. 5-6 λέγεται Ἀντώνιος τοῦ Μάγγιπα.

Τὰ δανειζόμενα χρήματα εἶναι *ρεάλια*· διατί ὅμως δηλοῦται ὅτι εἶναι *καλὰ ρεάλια* δὲν δύναμαι ν' ἀντιληφθῶ. Μήπως ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος συνδέεται μὲ νοθείαν τοῦ νομίσματος κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην; Ἐν καταφατικῇ περιπτώσει τὸ νοθευθὲν ἦτο τὸ *ρεάλιον* (περὶ οὗ βλέπε 6), ἢ μήπως τὸ γρόσι, ὅπερ ἐνίστε ἦτο ταυτόσημον πρὸς τὸ *ρεάλιον* (βλέπε 55). Ὁ Δ. ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ Ο ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ, *Ἡ Κωνσταντινούπολις*, 3, Ἀθῆναι 1869, σελ. 252, ἀναφέρει ὅτι ἡ Τουρκία, μετὰ τὴν ἐν Καϊναρτζίκ συνθήκην εἰρήνης, βιασμένη νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, κατέφυγεν εἰς τὸ ὀλέθριον σύστημα τῆς νοθεύσεως τοῦ νομίσματος, ἐξ οὗ ἕκτοτε ἡ ἑκπτώσις αὐτοῦ προεχώρησε ταχέως. Ὅθεν εἰς μὲν τὸ ἔτος 1788, δηλ. τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Σουλτὰν Σελήμ, τὸ γρόσιον κατέβη εἰς πεντήκοντα σολδία (2 φράγκα)· τὸ 1803 εἰς ἓν φράγκον καὶ ἐξήκοντα ἑκατοστά· τὸ 1811 εἰς ἓν φράγκον καὶ βραδύτερον ἢ ὑποτίμησις συνεχίσθη. Τοῦτο τὸ γεγονὸς λοιπὸν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν οἱ συμβαλλόμενοι, προσδιώρισαν τὰ δανειζόμενα *ρεάλια* ὡς *καλά*, ὄντος ὑποχρεωμένου τοῦ ὀφειλέτου ὅμοια ν' ἀποδώσῃ;

Τὸ ἔγγραφον ἀποτελεῖ *ὁμολογίαν*. Οὕτως ἄλλως τε ἀποκαλεῖται ἐν στίχῳ 1 τοῦ

Verso. Περί ταύτης ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπαιτουμένων μαρτύρων, βλέπε κυρίως **13**. Ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Verso τῆς *ὁμολογίας*, ἐν ᾧ σημειοῦται ὅτι τὸ ἔγγραφον ἀποτελεῖ *ὁμολογία* τοῦ ἀντιῶνι δεσποτάκη (στίχ. 1), εἶναι διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἣτις ἔγραψε τὸ κείμενον γεγραμμένη, κρίνω ὅτι συντάκτης ταύτης εἶναι ὁ δανειστής Νικολάκης Γρουπάρης. Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἷς μόνον μάρτυς ὑπογράφει, ὁ τοῦ στίχου 10. Παρατηρητέον ἐπίσης ὅτι, ἐνῶ τὸ ἔγγραφον ἐν Verso ἀποκαλεῖται *ὁμολογία*, ἐν τῷ κειμένῳ (στίχ. 8) καλεῖται *ἀπόδειξις*. Ἴσως ἡ συγκέντρωσις πλειόνων στοιχείων εἰς τὸ μέλλον νὰ διευκρινίσῃ, ἂν καὶ ποία πραγματικὴ διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ ἀποδείξεως, ταυτοσήμου ἴσως τῆς *ὁμολογίας*, ὡς ἀποδείξεως λήψεως χρημάτων, καὶ ρετζιβούτας ἢ ρινσεβούτας, περὶ ὧν βλέπε **28** καὶ **47**.

Τὰ εἰς δάνειον διδόμενα χρήματα συμφωνοῦνται *σίγουρα* τῆς γῆς (στίχ. 5). Περί τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου τούτου βλέπε **13**. Ὁ αὐτὸς ὅρος πλὴν τοῦ **13** καὶ τοῦ παρόντος καὶ ἐν **14**, **20**, **24**, **54**, **55**. Ὁ τόκος ὁρίζεται εἰς 10%. Περί τοῦ τόκου ἐπὶ τουρκοκρατίας βλέπε **21**. Προθεσμία ἐπίσης πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ δανείου δὲν ὁρίζεται. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν **14**, **18**, **24**, **25**, **54**, **56**.

Ὁ ὅρος *χωρὶς λόγου προφάσεως* (στίχ. 7), ἀφορῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν δανείου, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ *ἀνευ εὐρησιολογίας ἢ ἀντιλογίας* τῶν δανειστικῶν συμβολαίων τῶν ἐλληνοαιγυπτιακῶν πατύρων. Πρβλ. P. Lond. II, 110, σελ. 208 = MITTEIS, Chrest. 334; P. Tebt. 386, 23; BGU, 1053, 27; P. Strassb., 75, 10; P. MONAC, 3, 6; PSA, 23, 18, περὶ ὧν βλέπε G. A. PETROPULOS, *Parerga Societatis Archaeologicae Atheniensis*, Ἀθῆναι 1939, σχόλιον εἰς 24, στίχ. 18, σελ. 159. Ἐπίσης καὶ **61** καὶ **99** τῆς παρούσης συλλογῆς.

Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα δι' ἄλλης χειρὸς σημειοῦται ὅτι ὁ δανειστής ἔλαβε τοὺς τόκους μέχρι τοῦ ἔτους 1800 ἐκ γροσίων 40, ἥτοι τεσσάρων ἐτῶν, ἐν ἔτει δὲ 1803, ἥτοι μετὰ τριετίαν, τοὺς τόκους ταύτης ἐκ γροσίων 30. Καὶ ἡ σημείωσις αὕτη εἶναι δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένη. Περί τοῦ λόγου δι' ὃν ὑπάρχουν αἱ σημειώσεις αὗται περὶ καταβολῆς τῶν τόκων κλπ. βλέπε **16** καὶ **54**.

- 1 διὰ τὸ παρὸν ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ ὑποκάτωθεν γεγραμμένος, καὶ ὁ-
- 2 μολογῶ ὅτι ἔλαβα διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην μου παρὰ τοῦ τζελε-
- 3 πῆ νικολάκη εἰς τόσα καλὰ μετρητὰ ρεάλια τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν
- 4 ἥτοι: 100 πρὸς τὰ δέκα ἔντεκα τὸ διάφορον τὸν καθ' ἕκα-
- 5 στον χρόνον *σίγουρα* τῆς γῆς, καὶ ὑπόσχομαι ὁ ἄνωθεν ἀν-
- 6 τώνιος τοῦ μάγγιπα νὰ τοῦ τὰ ἐνεχειρίζω τόσον τὸ κεφάλι ὅσον
- 7 καὶ τὸ διάφορον διχωρὶς λόγου προφάσεως, καὶ διὰ
- 8 τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας γίνεται ἡ παροῦσα ἀπόδειξις.

1796 ὁκτωμβρίου 10

